

*Barricade aan de Sint-Pietersnieuwstraat, Gent, 5 april 1979
(foto Michiel Hendryckx, Archief Universiteit Gent)*

10.000 NEE BEDANKT!**De vergeten verdiensten van de eerste
crisisgeneratie aan de universiteit**

André Rubbens, communicatiemedewerker Frank Beke, burgemeester Gent

Het inschrijvingsgeld aan universiteiten en hogescholen is in België betrekkelijk laag. Af en toe duikt een voorstel op om dat drastisch op te trekken; het wordt telkens weer even snel afgeschoten. Niemand schijnt zich af te vragen hoe dat komt. Maar de verklaring is, hoewel niet gestoeld op enige wetenschappelijke pretentie, eigenlijk vrij makkelijk. Precies 25 jaar geleden, tijdens het academiejaar 1978-1979, stak op vrijwel alle campussen hevig en bij wijlen zeer gewelddadig protest op tegen de plannen van de Mechelse socialist en onderwijsminister Jef Ramaekers om het inschrijvingsgeld te verdubbelen naar 10.000 frank. De maatregel werd ondanks het protest niet ongedaan gemaakt. Maar de overheid noch de universiteiten zelf hebben het ooit nog echt aangedurfd om, behalve indexering, dat bedrag van 10.000 frank te verhogen. Vandaag betalen gewone studenten nog geen 500 euro. Voor bepaalde postacademische opleidingen moet wel flink in de geldbeugel worden getast. Maar het reguliere inschrijvingsgeld aan de Belgische universiteiten is de afgelopen 25 jaar eigenlijk gewoon aangepast aan de gestegen levensduurte. Niet minder, maar ook niet meer. Postuum: bedankt studentenbeweging van toen!

De verdubbeling van het inschrijvingsgeld kaderde in de anticrisiswetten van de regering-Tindemans II (3 juni 1977-20 oktober 1978), die ook de toelage voor de sociale voorzieningen van de universiteiten viseerde en wilde bezuinigen op het stelsel van de studiebeurzen. Eén academiejaar lang is fel actie gevoerd. Maar van die laatste grote studentenbeweging, waarvan de meest actieve kern zich onmiskenbaar in Gent bevond, zijn nauwelijks sporen terug te vinden. In de *Knikker en het Spel* bijvoorbeeld, het overzicht van de jaren 1970 uitgebracht door het toen tien jaar oude weekblad *Knack*, wordt er met geen woord gerept over dat woelige jaar aan de universiteiten. Een van de weinige materiële getuigenissen is het in 1980 door EPO uitgebrachte foto- en tekst-

boek *Ludiek tot keihard. Studenten voor democratizing*.

Als ik een kwarteeuw later dat boekje doorblader, komen sterke herinneringen naar boven maar ook gevoelens van verwondering, onbegrip en frustratie. Verwondering over de reeks van betogingen, bezettingen en andere acties gevoerd op nauwelijks een half jaar tijd en over de grote mobilisatiekracht die uitging van de tot studentenvakbond omgevormde Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS). Onbegrip over niet alleen de hardnekkigheid en radicaliteit van het protest, maar ook over de extreme gewelddadigheid die uitging van de studenten en van politie en rijkswacht. Frustratie ten slotte over het feit dat in tegenstelling tot de mei '68-ers die nog steeds het hoge woord voeren, de verdiensten van de generatie van mei '78 nooit naar waarde zijn geschat.

Rectoraatsbezetting

Het begon reeds in september 1978 met een boycotactie van de inschrijvingen. Na een reeks van niet-aangevraagde betogingen, lokaal en nationaal, volgde eind november een eerste hoogtepunt met de eerste bezetting van het rectoraat van de RUG. De bezetters kregen een vrije aftocht dankzij het massale protest dat zich om en rond het rectoraat had verzameld. De massaal uitgerukte politiemensen, vooral weggeplukt uit hun wijkpost, moesten zich na onderhandelingen terugtrekken. Een tweede rectoraatsbezetting in het voorjaar liep minder goed af. Het gebouw, waar de bezetters ook de rector vasthielden, werd door goed bewapende ordediensten ontruimd. Een aantal studenten belandde daardoor zelfs tijdelijk in de gevangenis.

Om te protesteren tegen bezuinigingen in de sociale sector van de universiteit werd ook tot tweemaal toe het studentenrestaurant De Brug bezet om er gratis maaltijden uit te delen. Tijdens de verkiezingscampagne in het najaar 1978 werden de affiches van vrijwel alle politieke partijen die de eisen van de studenten niet hadden onderschreven, tot wanhoop van de partijhoofdkwartieren, vakkundig en systematisch met verf-eieren beklad.

Naarmate het academiejaar vorderde, kregen de betogingen een steeds grimmiger karakter. Eind maart en begin april 1979 werd zelfs heus slag geleverd om de Sint-Kwintensberg, in de buurt van de vaak bezette faculteit Letteren en Wijsbegeerte, het hoofdkwartier van de studenten aan de Blandijn. Enkele kranten vroegen zich af of het oorlog was in Gent. Aan de vooravond van de paasvakantie was een dramatische tussenkomst nodig van toenmalig decaan professor Etienne Vermeersch, die het bomvolle auditorium E bezwoer niet opnieuw te gaan betogen. *"Anders gaan er doden vallen"*, zo beëindigde hij zijn betoog wijzende op de omsingeling van de Blandijn door op wraak beluste ordetroepen.

Een meerderheid van de aanwezige studenten volgde zijn advies. Nadien brokkelde het verzet af. Tijdens het volgend academiejaar werd nog een poging ondernomen om opnieuw te mobiliseren, maar die mislukte.

Interessant tijdsgewricht

Het academiejaar 1978-1979 was een zeer interessant tijdsgewricht. De acties tegen de verhoging van het inschrijvingsgeld waren voorpaginanieuws voor de allereerste editie van de krant *De Morgen* die haar eerste onderkomen had in de Bagattenstraat en de Sint-Pietersnieuwstraat, in de lokalen van dagblad *Vóoruit*.

De laatste ernstige opflakking van de linkse studentenbeweging ging gepaard met een aantal nieuwe fenomenen, zoals bijvoorbeeld het gebruik van een vrije radiozender. Met de toepasselijke naam 'Radio Aktief', voorloper van de legendarische 'Radio Toestel', beschikten de studenten over een krachtig wapen om op te roepen tot betogingen en andere acties. BRT-journaliste Martine Tanghe pikte dit als debuterend journaliste op en maakte er voor Panorama een reportage over. Weinige tijd nadien deden de stadsradio's hun definitieve intrede in Vlaanderen.

Na de verkiezingen van eind 1978 volgde een kort overgangskabinet geleid door Paul Van Den Boeynants (20 oktober 1978 - 3 april 1979), dat op zijn beurt plaats maakte voor de eerste regering-Martens (3 april 1979 - 15 januari 1980). Een van de handicaps van de studentenbeweging toen was het feit dat de regering-Tindemans II (3 juni 1977-20 oktober 1978) lange tijd ontslagnemend was en naar eigen zeggen geen beslissingen meer kon nemen. Bij zijn aantreden noemde Martens - zoals alleen hij dit zo zwaarwichtig kon - *"het protest tegen de verhoging van het inschrijvingsgeld als één van de belangrijkste problemen van het moment"*, maar deed daar voor de rest natuurlijk niks aan.

Crisisgeneratie

In december 1978 liep auditorium E van de Blandijnberg nog eens vol voor Rudi Dutchke, de inmiddels overleden Duitse studentenleider. Samen met Daniel Cohn-Bendit was hij een van de boegbeelden van mei '68.

Voor zover ik me kan herinneren was de essentie van zijn eerder saai betoog een oproep tot eenheid bij extreem links, dat toen al vechtend de straat opging. Maar wij vonden het wel allemaal geweldig. Ongetwijfeld was deze oproep een bewijs dat de generatie van 1978 zich nog steeds spiegelde aan deze van mei '68 en wat protestacties betreft het eigenlijk nog beter wilde doen. De radicaliteit van het protest had echter ook te maken met het feit dat voor het eerst in de geschiedenis ook universitair geconfronteerd werden met structurele werkloosheid. De mei '68-ers moesten zich daar niet echt om bekommeren. De gouden generatie, inmiddels vijftigers, voert nog steeds het hoge woord als het gaat over thema's zoals maatschappelijke verandering. Ze is nog steeds het ijkpunt par excellence als maatschappelijk protest de kop opsteekt. Maar het was de crisisgeneratie van mei '78 die de eerste aanvallen op de democratisering van het hoger onderwijs met succes afsloeg en deze voor generaties studenten veilig stelde.